

Maegaard: Jeg takker den højtærede Minister for den Forstaaelse, han viste overfor det Spørgsmaal, jeg rejste med Hensyn til de bornholmske Forhold, men jeg føler mig ikke helt beroliget med Hensyn til den Maade, hvorpaa Ministeren mente at kunne ordne Forholdet administrativt. Jeg syntes, det kunde skimtes igennem den højtærede Ministers Udtalelse, at den højtærede Minister ikke er ganske klar over Forholdet mellem det bornholmske Hartkorn og det øvrige Hartkorn her i Landet. Det bebrejder jeg ikke den højtærede Minister, thi det er et Forhold, som Ministeren i Egenskab af Indenrigsminister ikke har noget med at gøre. Men Forholdet er det paa Bornholm, at Ager- og Engs-Hartkorn er med Hensyn til sin Dannelse og Oprindelse ganske det samme som i det øvrige Land. Naar der altsaa her staar „pr. Td. Hartkorn“ og i Parentes („Ager- og Engs-Hartkorn“), gælder det dansk Hartkorn, inkluderet bornholmsk Hartkorn. Men naar Forholdet er det, at medens der skal 8 Enheder til at den samme Slags Jord for at faa en Tønde dansk Hartkorn, men 5 Enheder for at faa en Tønde bornholmsk Hartkorn, vil det forstaas, at Bornholmerne først faar Godtgørelsen betydelig senere for Aflevering af Brødkorn end det øvrige Land; denne Ulighed vil jeg gerne have skulde ophæves, og jeg betragter det som unaturligt, at det bliver gjort gennem et administrativt Cirkulære fra Ministeriets Side. Jeg vilde betragte det som mere praktisk og mere betryggende, om jeg maa udtrykke mig saaledes, at der blev stillet et Ændringsforslag, som tog Sigte herpaa, til § 2, 2det Stykke. Jeg vil derfor indtil videre fastholde mit Ændringsforslag.

la Cour: Den højtærede Minister talte om, at det havde i sin Tid været mere nationaløkonomisk rigtigt at anvende fremmed Rug. Ja det kan gerne være, at Forbrugerne af Rugbrødet fik det lidt billigere, men det havde den Følge, at en Masse Landmænd gik bort fra at dyrke Rug, fordi Rug blev en af de daarligste Sædarter at dyrke. Og saa nu at komme at sige, at nu har Landmændene, som man i sin Tid tvang bort fra Rugdyrkingen, en Samfundspligt til at holde Samfundet forsynet med Rug, det synes mig er et temmelig stærkt Forlangende. Naar den højtærede Minister sagde, at han ikke kunde forstaa, at jeg havde talt baåde om afleveret og ikke afleveret Rug, maa den højtærede Minister have opfattet mig fejl, eller ogsaa

maa jeg have udtalt mig mindre korrekt, idet jeg talte om en Landmand, som afleverede en Del Rug, men langt fra 8 Tdr. pr. Td. Hartkorn af det, han havde; og det var ham, der beklagede sig over, at han ikke kunde beholde den Rug, men at den skulde afleveres, skønt han havde saa haardt Brug for den til sin Besætning. Det er det, som den højtærede Minister muligvis har misforstaaet, eller som jeg muligvis ikke har udtrykt tilstrækkelig klart.

Olufsen: Maa jeg takke den højtærede Indenrigsminister for det Svar, der blev givet med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvornaar vi kan vente Loven om den nye Kornordning. Vi hører, at Landbrugsudvalget skal sammentræde den 28. Juni, og jeg vil haabe, at det ret snart maa faa endt sine Overvejelser, og at Ministeren derefter kan faa overvejet Sagen saa tidligt, at Rigsdagen kan faa Tid til at behandle den og være med til at administrere Avlen for 1917. Det kan ikke hjælpe, at vi faa Loven, der maaske bliver fremsat i Folketinget en Gang i Juli Maaned, herop i September Maaned, saa at vi kun har 14 Dage eller lignende til at tage Standpunkt til Loven. Den nye Høst, som vi avler i Juli eller senest i August, skal jo ikke ind under de samme Bestemmelser som den anden Høst. Jeg haaber, som sagt, vi maa faa Sagen op saa snart som muligt, saaledes at vi virkelig kan faa Indflydelse paa Administrationen af Avlen for 1917.

Vejstrup: Jeg er ganske enig i de Bemærkninger, som den ærede sidste Taler (Olufsen) før fremsatte. Jeg har aldrig sagt, at Jordværdien var et bedre Grundlag, jeg har kun fremhævet, at det ærede Medlem var enig med mig i, at Hartkornet var et højst uheldigt Grundlag at ligne paa. Naar det ærede Medlem fra Bornholm (Maegaard) siger, at det Tilskud, der i Øjeblikket gives, ikke er andet end Blaar i Øjnene paa Folk, maa man være usædvanlig velhavende ovre paa Bornholm. Det forekommer mig, at et Tilskud af adskillige Kroner pr. Td. Majs i høj Grad er en Realitet. I al Almindelighed er et Tilskud paa en halv Snes Kroner pr. Td. Majs eller et Tilskud af nogle Kroner til Flæskeproduktionen for hver enkelt Gris ikke Blaar i Øjnene paa Folk, men noget reelt, som forslaar. Med Hensyn til de 3 pCt., som det ærede 2det Medlem for 3die Kreds (Ole Hansen) har anket over, og med Hensyn til hvilke det ærede Medlem